

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie podwyższenia gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzanych Bankowi krajowemu, do wysokości łącznej kwoty 6,000.000 zł. i odpowiedniej zmiany §. 89 statutu Banku krajowego, tudzież w sprawie zmiany postanowienia §. 90 al. 2. statutu Banku krajowego o najwyższej sumie asygnat Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15. stycznia 1896 r. powziętą w załatwieniu sprawozdania Komisji bankowej, przyjął Wysoki Sejm na fundusz krajowy gwarancyę za zwrot wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym i za opłatę odsetek od tych wkładek aż do kwoty 4,000.000 zł. w. a.

Uchwała ta sankcyonowana przez Jego Ces. i Król. Apostolska Mość najmiłościwszem postanowieniem z dnia 1. kwietnia 1896 r., tworzy dotąd granicę, po za którą nie wolno Bankowi krajowemu gromadzić w swych kasach kapitałów osób mających do tej instytucyi zaufanie i pragnących jej powierzyć swe oszczędności. Do uchwały tej zastosowane też zostały postanowienia zawarte w §. 89 al. 2 i 4 statutu Banku krajowego uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 15. stycznia 1896 r. a zatwierdzone rozporządzeniem Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 8. kwietnia 1896 r. l. 10898, wydanem w porozumieniu z Ministerstwami: skarbu, handlu i sprawiedliwości.

Obecnie okazuje się ta granica uprawnienia Banku do przyjmowania wkładek oszczędności do wysokości tylko 4,000.000 zł. w. a. za niską i nie odpowiada ona dziś rozwojowi ciągłemu Banku, jego wzrastającym funduszom rezerwowym i rozszerzającemu się ciągle zakresowi działania, nie odpowiada też ciągłemu i statecznemu wzrostowi zaufania publiczności do tej instytucyi. Wymownie o tem świadczy fakt, że suma powierzonych Bankowi wkładek oszczędności przewyższa już sumę 3,800.000 zł., że przeto bliską jest chwila, w której Bank musiałby odmawiać dalszego przyjmowania gotówki na książeczki wkładkowe, jeśliby granica, zawarta w powyżej przytoczonych postanowieniach statutu i uchwale Wys. Sejmu nie została posuniętą dalej.

Zupełnie podobnie ma się rzecz z inną formą przyjmowania przez Bank krajowy funduszków obcych, z przyjmowaniem ich za wydaniem oprocentowanych asygnat kasowych. W myśl postanowienia §. 90 statutu ma Bank krajowy prawo wydawać na złożoną gotówkę w najmniejszej kwocie 100 zł. oprocentowane asygnaty kasowe a ogólna suma wydanych przez Bank asygnat kasowych nie może przekraczać jednego miliona złotych w. a.; otóż obecnie wydane przez Bank asygnaty kasowe sięgają już owej dozwolonej granicy, wynoszą bowiem prawie 980.000 zł. i to więc źródło gotówki dopływającej do Banku mogłoby wkrótce być dlań zamkniętem.

W obec tego stanu rzeczy postanowiła Rada nadzorcza Banku na swem posiedzeniu z dnia 29. października 1898 r., na wniosek komisji kontrolującej, przedstawić Wydziałowi krajowemu wnioski: 1. podwyższenia gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie składanych w Banku krajowym wkładek oszczędności aż do kwoty 6,000.000 zł. w. a. i odpowiedniej zmiany postanowień §. 89. al. 2 i 4 statutu Banku; 2. zmiany postanowienia zawartego w §. 90 al. 2. statutu Banku w tym kierunku, by odtąd Bank był uprawnionym wydawać asygnaty kasowe aż do sumy ogólnej wydanych asygnat 2,000.000 zł. w. a.

Przedkładając Wydziałowi krajowemu swe wnioski, podniosła Rada Nadzorcza, że „projektuje podwyższenie maksymalnej granicy dla wkładek oszczędności o 2 miliony zł. a dla asygnat o jeden milion zł., nie w przekonaniu, iż granica ta na zawsze wystarczy, lecz z tego powodu, iżby podwyższenie to pozostało jak dotąd stopniowem, dającem Wysokiemu Sejmowi możność udzielania swego przyzwolenia na takie podwyższenie z uwzględnieniem rozwoju Banku i wzrostu jego zasobów własnych w kapitale zakładowym i rezerwowych funduszach a zatem bez ryzykownego przeciążenia poręki kraju, zwłaszcza co do odpowiedzialności za wkładki oszczędności“.

Wydział krajowy, widząc w zaufaniu, jakie zdobyć sobie potrafił Bank krajowy wśród szerokich warstw swej klienteli powierzającej mu oszczędności, najwymowniejszy dowód użyteczności tej instytucyi, a z drugiej strony widząc — w rodzaju klienteli działu wkładkowego, w warunkach obowiązujących co do wypowiedzenia wkładek, dalej w wysokości obrotów Banku i jego rezerw i ciągle wzrastającego kapitału zakładowego Banku na koniec w wypróbowanem kierownictwie Banku, — gwarancyę, iż uczynienie zadość wnioskowi Rady Nadzorczej, nie narazi kraju przez podwyższenie gwarancyi za wkładki oszczędności na szwank, powołuje się na swe sprawozdanie w przedmiocie tym samym przedłożone Wys. Sejmowi uchwałą Wydziału krajowego z dnia 13. grudnia 1895 r. L. 79.682 (Aleg. 43. Sprawozd. stenogr. z posiedzeń I. sesyi VII. peryodu) i przedstawia Wys. Sejmowi wniosek uchwały przyjmującej na fundusz krajowy gwarancyę za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności powierzonych Bankowi krajowemu do wysokości 6,000.000 zł. w. a., tudzież wniosek odpowiedniej zmiany §. 89. statutu Banku.

Również i drugi wniosek Rady Nadzorczej, dotyczący zmiany ustępu 2. §. 90. statutu Banku krajowego przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwalenia, zamknięcie bowiem Bankowi możliwości wydawania asygnat kasowych, któreby musiało nastąpić z chwilą, gdy ogólna suma asygnat dojdzie do wysokości jednego miliona, byłoby połączone z szkodą Banku krajowego, odbierając tej instytucyi możność powiększania jej zasobów gotówkowych w sposób nie narażający jej na ryzyko i zbytne koszta. Posunięcie granicy dotąd obowiązującej dla asygnat kasowych Banku o sumę jednego miliona nie angażuje funduszu krajowego wprost, asygnaty te bowiem nie są przez kraj gwarantowane i odpowiadają za nie jedynie aktywa i fundusz rezerwowy Banku krajowego.

Opierając się na powyższym wywodzie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

U c h w a ł a.

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawia, co następuje:

Zwrot wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłata odsetek od tychże poręczone zostają posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem

aktywami i funduszem rezerwowym Banku a w dalszym rzędzie aż do wysokości sześciu milionów zł. w. a. gwarancją funduszu krajowego.

II. Sejm uchwała następujące zmiany statutu Banku krajowego: 1. dotychczasowe ustępy 2. i 4. §. 89.: statutu Banku krajowego uchyla się a ustępy te na przyszłość opiewać będą:

Ustęp 2. §. 89: „Najmniejsza wkładka może wynosić 5 złr. w. a. a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy sześciu milionów złr.“.

Ustęp 4. §. 89. „Zwrot wkładek oszczędności i spłata odsetek od tychże poręczone zostają posiadaczom książeczek wkładkowych aktywami i funduszem rezerwowym Banku krajowego a w dalszym rzędzie (subsedyarnie) do wysokości sześciu milionów złr. w. a. gwarancją funduszu krajowego“.

2. Dotychczasowy ustęp 2. §. 90. statutu Banku krajowego uchyla się w dotychczasowym brzmieniu i opiewać będzie:

„Ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przekraczać sumy dwu milionów złr. w. a.“.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. Listopada 1898.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Stanisław Brykczyński w. r.
Zast. członka Wydziału kraj.

